

Szerkesztőség:

I-56 kerület 246. házszám,
 hová a lap szellemi részét
 illető közlemények kü-
 lendők.

Kéziratot vissza nem
 adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
 könyvnyomdája, hová az
 előfizetési pénzek, a hirde-
 tések és ezeknek díjai, va-
 lamint a felszólamlások kü-
 lendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj

Helyben házhoz hordva egész évre 4 frt, fél-
 évre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám 8 kr.

Felelős szerkesztő:

Máthé József,

Társ-szerkesztő:

Viz Zoltán,

Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények:

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a ki-
 adóhivatalhoz küldendők. Nyilttér sora 50. kr.

Megdicsőült lélek.

Legközelebb többször volt szó a lapok-
 ban — és így a mi lapunkban is — a
 megdicsőült lélekről.

Akad egy pár olyan olvasónk, a ki
 határozottan tagadta, hogy lélek van.

Mint hogy ennek a kérdésnek feszege-
 tésénél elég csak egy tagadó is, a ki meg-
 bolygassa a hívők gondolkodás módját: azt
 hisszük, hogy kötelességet teljesítünk és
 hogy talán nem leszünk unalmasok, ha
 szóba állunk azzal az égpár tisztelt olva-
 sónkkal, a kik a lélek létezését tagadják.

Hát először is mi meg azt állítjuk, hogy
 igen is van lelke az embernek és hogy ez
 a lélek halhatatlan.

Hazudtoljon meg, vagy tagadja a kinek
 tetszik, — mi ettől nem állunk el.

Föltételezzük, hogy a tagadó urak jára-
 tosak valamennyire a természet tudomá-
 nyokban: mert különben nem mertek volna
 ily határozottsággal nyilatkozni, — mert ak-
 kor egyszerű majmolóknak kellene őket
 nyilvánítani.

Hát fejtegetjük egy kissé ezt a dolgot.

Miből áll a mindenség?

Parányokból; még pedig az anyag, az
 erő és a szellem parányaiból. Külön paránya
 van az anyagnak, külön az erőnek és külön
 a szellemnek.

Önök — tisztelt tagadó urak — bátor-
 kodtak megállani az anyag parányainál és
 azt mondják, hogy tovább nem birunk menni.

Na hát, ha önök nem birnak tovább
 menni, abból még nem következik, hogy az
 önök felfogási képességével a mindenség is
 megállott.

Önök azt állítják — és idáig igazok is
 van — hogy az anyag paránya az egész
 mindenségben egyenlő; egy forma az a ha-
 tártalan nagy mindenség minden tárgyában.
 Ezeknek az egyforma parányoknak külön-
 böző alakú csoportosulásából képződnek a
 különböző tömecek. — A tömecekből ala-
 kulnak a testek. Így külön tömecei vannak
 a vasnak, fának, kőnek víznek, levegőnek stb.

A levegő tömeceiről tudjuk, hogy egy
 liter levegőben egy quadrillió tömecc van.

Mit gondolnak önök, mekkora lehet hát
 egy tömecc? — Mekkora lehet egy liternek
 egy quadrilliomod része?

Azt a picziséget így elképzelni sem
 bírjuk. Hiában mondanánk, hogy mekkora,
 mert hozzá hasonlót nem tudnánk fel-
 mutatni.

Hanem próbáljuk meg megfordítva.

Ha egy tömecc (a mi pedig már ren-
 geteg mennyiségű parányokból áll) — mond-
 juk, ha egy tömecc akkora volna mint egy
 mákszem, akkor az egy quadrillió mákszem-
 mel be lehetne teríteni egész Magyarorszá-

got, még pedig általában fél mértföldnyi
 vastagon.

Óriási dolog ez még elképzelni is.

Milyen piczike lehet tehát az anyag tö-
 mecse és még mennyivel kisebbek a parányok.

Ha még hozzá vesszük, hogy a testek-
 ben ezek a parányok (de meg a tömecek
 is) egymástól oly nagy távolságban állanak,
 mint — saját nagyságukhoz mérten — az
 égi testek egymástól, fogalmunk lehet az
 anyag parányairól.

Most már az erő parányai még ennél
 is finomabbak, — mert azok az anyagban
 működnek. De a szellem parányai még a
 legfinomabbak, mert azoknak tünetei az
 erőben észlelhetők.

Mi következik ebből?

Az, hogy az ember elhunytával csak
 az anyag parányai szűnnek meg működni,
 de az erő és szellem parányai még együtt
 maradnak, — megtartják az ember egyéni-
 ségét és ezt nevezzük léleknek.

A szellem parányaiból álló lélek évezre-
 dek során megválnak lassanként az erő pa-
 rányaitól is és megmarad tisztán maga a
 szellem, — vagyis a lélek megdicsőül, —
 mert a lélek halhatatlan.

Az alvás és tünetei.

I.

Az ember amúgy is rövid életének egy igen
 jelentékeny részét alvással tölti el, a mi teljesen

nek fájdalmas visiói is, megragadja az apácza
 kezét s boldogan mosolyogva elszenderedik.

Szegény ifju, csak néhány óra még s a
 halál anyala szárnyaival elfödi előtte az életet
 minden nyomorával, keserűségével és csalódá-
 sával.

Egyszerű történet az övé nagyon. Minden-
 napi dolog, melyben úton-utfélen megbotlik lábunk,
 mely százezer formában kerül elénk, mégis min-
 dig egy marad.

Szeretett és csalódott. Ez a két szó a törté-
 nete, csupán az egyik maga a boldogság, a má-
 sik átok.

Egyszerű, fiatal hivatalnok volt még pályája
 kezdetén, telve ambícióval, szorgalommal és tehet-
 séggel. Soha sem szeretett. Az ő szívével szem-
 ben Amor minden igyekezete csütörtököt mondott,
 míg végre a bosszus kis szerelemisten elébe állí-
 tott egy gyönyörű teremést, az alispán lányát.

Tavaszi volt. Szerelmmel volt tele a langyos
 levegő, szerelmet lehelt az akác-virág, szerelem-
 ről daloltak a madarak, minden élt, érzett és
 szeretett.

Áray Lajos meglátta a szép Ilmát s az a
 nyugodt szív elkezdett dobogni, zakatolni, szemét
 csak azt a két megnevezhetetlen színű szemet

TÁRCZA.

Este.

Sötét van . . . Hulló alkony-árny
 Suhan égig a homályos szobán,
 Hasfá ég kandalómon,
 Előtte ilye lángját bánulom.

Az 5 fa zizeg, jajgat,
 Szórnak színes tücsillagokat,
 Míg ültem szürke árnyak
 Bűvös- tündér-tánczot járnak.

Ugy rettem én a setét,
 Zivatar rüvös őszi estét;
 Mer enkor újra látlak
 Tünt re nye álmaim honának.

Ti imbolygó köd-alakok!
 Csak tánczolatok . . . csak tánczolatok . . .

MÁTHÉ ZOLTÁN.

Halálos ágyon.

Irta: N. V.

Szeretlek, szeretlek . . . ne nézz rám olyan
 fagyosan . . . hisz te is szeretsz . . . tudom . . .
 szeretned kell . . . magad mondtad . . . éreztem
 kézszorításodon . . . kiolvastam szemedből . . .
 Ilma — suttogja a beteg szaggatottan, mialatt
 könyörögve összekúcsolt keze erőltlenül omlik a
 kórházi ágy takarójára, sötét szemében emésztő
 láz csillog, szép, domború homlokát fehér kötés
 takarja, forró ajkai lihegve ismétlik az imádott
 nevet s a gyöngye hang halk rezgéssel vegyül az
 orvosságzaggal telt levegőbe. Az ápoló irgalmas
 nővér aggódva tekint a beteg ágya felé, aztán
 gépiesen morzsolgatja olvasóját, tovább.

A beteg nyöszörögve mozdul meg helyén,
 arcán leirhatatlan fájdalom vonaglik, majd hirte-
 len felegyenesedik, dühtől remegő hangon kiáltja:

— Hah nyomorult . . . ne értsd . . .
 nincs jogod öt megölelni . . . ő az enyém . . .
 mennyasszonyom . . . Ilma, Ilma üzd el azt az
 embert . . . Ilma ne menj el . . . megőrülök, ne
 hagyj el . . .

Az apácza gyöngéd erőszakkal fekteti vissza
 párnájára a szenvedőt, csillapító szert önt ajkai
 közé, megtörli verejtékes homlokát, mire megszün-

elvéssz az aktivitás számára. Testünk szervezetének szükség szerű követelménye az alvás, mert az ébrenlét állapotában az érzés és mozgás szervei az érzéki élet szolgálatában állanak, a mi folytán ezek folytonos feszültsége elfáradást és kimerültséget okoz, amennyiben a szervek a feszültség következtében elvesztik erejüket. Szüksége van tehát a szervezetnek időközönkénti szabályszerűen ismétlődő nyugalomra, hogy a felhasználott erők ismét helyreálltassanak. E nyugalom az alvás, amelynek tehát időnkint az ébrenlétet föl kell váltania.

Miután az érzés és mozgás szervei nyugalomba vonulnak az alváskor, következik, hogy a érzéki élet tevékenysége megszűnik s miután az szellemi élet csak az anyaggal, mint eszközzel összeköttetésben tud működni, szünetel a lélek munkája is. Innen van, hogy az álom tartama alatt elveszítjük az öntudatot. De épen a szervek és lélek e pihenése következtében teljes erővel lép fel a tenyésztési élet az elkopott erők pótlására s így a szervezet az alvás következtében ismét felüdül és megifjodik s ebben áll épen az alvás nagy jelentősége; ép oly szükséges az a szervezetre mint a táplálkozás. Azért aki elvonja a szükséges időt az alvástól, annak idegei elenyednek, a test elgyengülését okozzák, míg ismét a túlsok alvás a szervezet petyhüdségét vonja maga után. Felnőtt, teljesen kifejlett ember alvására teljesen elég 6—8 órai nyugalom, míg gyermekek-nél erre nagyobb idő szükséges a fejlettség aránya szerint.

A déli álom, különösen a meleg tájotmányok lakosainál szokásos „szieszta” elpuhítja a testet, ellankasztja a lélek tehetségeit. Nagy figyelmet érdemel az alvás helye s az ágy minősége. A tágas, magas, szellős alvóhely a legjobb; ellenben a szoros, elzárt, főleg pedig a gőzzel, virág illattal terhelt hálószobák igen ártalmatlanok az álom üdítő hatását s kábultságot okoznak, sőt olykor halált is. Az ágy pedig ne legyen igen puha, igen meleg, mert az ezáltal okozott túlságos kipárolgás elgyengülést szül; azért a pelyvásnál sokkal ajánlatosabbak a szőr, szalma, kukoriczahéj stb. derekaljak s vánkások.

Habár a külérzések az alváskor pihennek is, azért a belérzék és képzelő erő az emlékező erővel összeköttetésben működésbe léphet s ezeknek az alvás állapotában való tevékenysége az, amit álomnak nevezünk. Míg ébrenlétkor képzeleteink öntudatunkra jutnak, addig alvás közben többnyire obiectív érzésekként jelentkeznek. Az álomban öntudatunk működése zavart, bizonytalan (s azért ilyenkor nagy tévedésekbe esünk. Álmodunk régen meghalt emberekről s e közben tökéletesen megfeledekezünk arról, hogy azok meghaltak. Felette rövid idő alatt hosszú történetet vélünk átélni. Vajjon alvás közben folytonosan álmodunk-e, vagy csak az ébredés felé, az el nem dönthető, mint-hogy ha az álomra vissza nem emlékszünk, az még épen nem szolgálhat annak bizonyítására, hogy nem álmodtunk; álmát el is felejtí az ember,

látták, az az édes, gyermekarcú kísérte ébren, álomban, csak azt az észvesztő mosolyt látta poros aktáinak sorai között, a víz tükreben, fülében esengett dallamos hangja, az ő nevét susogták a fák levelei, az ő nevével ajkán feküdt le és ébredt fel.

Hijába küzdött az érzélem ellen, szeretett. Szeretett az ifju első hevével, az idealista rajongásával, a férfi erős akaratával és hűségével.

Szerelme sarkalta becsvágyát. Kétszeres szorgalmat fejtett ki s úgy látszott, a szerencse sem kerüli. Most már nyilatkozhatott.

A szép Ilmának tetszett a kellemes ifju, szerette is, de szerelme pillangó szerelem volt.

Míg Lajos a világ legboldogabb emberének képzelte magát, jött egy kérő, egy gazdag föld-birtokos s a szép Ilmának volt annyi számító esze, hogy kicserélje a sovány idealismust a kövér tárczával.

Szegény Lajos boldogságának tetőpontjáról hullott a rideg valóság fenekére.

Kétségbeesetten vonta kérdőre a szeretett lányt.

Az hanyag mosolylyal csak annyit felelt:
— Maga jobban szeret engem, mint hogy nélkülözni látni tudna. Lássu, én irtózom a sze-

arra esetleg csak vissza nem emlékeznek, bár álmodott. Azok az egyének, akik álmaikra figyelni szoktak, felébredés után rendszeren visszaemlékeznek rájuk, míg azok, akik álmaikra nem figyelnek, rendszeren abban a véleményben vannak, hogy nem is álmodtak. Legtöbb álom jön az alvóra éjfél előtt s reggel felé. Ha az álom előáll, az alvást nem lehet mélynek és nyugodtnak neveznünk, mert az érzéki élettevékenység nincs teljes nyugalomban; erős és mély alvás álom nélküli.

A régi népek nagy súlyt helyeztek az álomra s a műveletlenebb néposztály ma is sokat tart arra, úgy tekintvén az álmot, mint isteni kijelentést s a jövőnek lefátyolozását; azért a régi népeknek saját álommagyarázóik voltak. A vad népek legtöbbjénél a pap fizetés fejében álomba meríti magát s az istenektől vagy elődöktől az illető kérdező személy sorsát tudakolja. Ily álom vagy halotti jóslatok még a rómaiaknál és görögöknél is fenállottak. A bibliában több híres álomjóslat található; József és Dániel mint álomjósok tesznek szert hírnévre. A görögök és rómaiaknál az Asklepiós templomoknál is kértek álomjóslatokat. A beteg, vagy helyette a pap frissen áldozott kosok bőrére feküdt és álmából következtetett a pap az orvoslás módjaira. Minthogy a szegény nép nem győzte az álomfojtás költségeit, korán keletkeztek álmoskönyvek, melyekben az egyes álmok jelentősége meg van állapítva. A legrégebb álmoskönyv töredéket Ninivében találtak téglaköveken. A görögöknél Artemidonos álmoskönyve (Oneirokritika) állott nagy tiszteletben. Régi mohamedán álmoskönyv is van arab szöveggel, melyet Vattier 1664-ben adott ki. Az álommagyarázó könyvek, Csiziók maig kedves olvasmányai az öncsalásban gyönyörködő babonás néposztálynak. Amint ezek a könyvek jelenleg szerkesztve vannak, kétségkívül csak ámitás és csalás művei és babonaterjesztő, az együgyű néppel könnvelni, épen olykor veszélyes játékot űző vállalatok; azért a művelt embernek csak gúnyára és megvetésére méltók.

Az álom, a léleknek ez érdekes munkássága, kétségkívül meg is érdemli a komoly figyelmet és vizsgálatot, mert jóllehet az álmok bár többnyire tervnélküli, hirtelen változó képek, azért nem mindenkor lehet mondani, hogy csupán az üres képzelet játékaik s minden jelentőség nélküliek, mert összefüggésben vannak a test és lélek állapotával, szükségével és kívánságaival, uralkodó eszméivel. Az álmok okai ugyanis lehetnek fizikaiak, vagy lélektaniak és eszerint különböznek azok sajátosára nézve is. Így például testi gyengeség, megzavart vérkeringés, légzési nehézségek stb. aggasztó, ijedelem keltő képekben mozgó álmokat idéznek elő, míg a testnek egészséges állapotai vidám álmoképeket vonnak maguk után. Továbbá az olyanok, akik az ébrenlét állapotában vad indulatoknak és szenvedélyeknek hódolnak, az álomban is zavartatnak ezek által s az ezeknek megfelelő képek által, míg az olyanok, akik észszerű, mérsékelt életet élnek, rendszeren megkíméltnek a kedélyt

génységtől. Bocsássa meg nekem, hogy egy kissé elbizakodva saját erőmben, magának igent mondtam. Nem haragszik rám, ugy-e? — kérdezte mosolyogva, miközben kezét az ifjunak nyujtotta.

Lajos némán bámulta a mosolygó leányt s minél tovább nézte, annál üresebb lett előtte a világ, annál inkább foszladozott előtte az a szép álom, melyben eddig élt. Felébredt, de az ébredés keserű volt.

Szó nélkül fogta a kalapját s elrohant, meg sem állt a másvilág kapujáig.

Csalódása megfosztotta legszebb álmaiktól, ő ráadásul od'adta életét is.

Egy irgalmatlan golyó megváltotta a gyötrelmes élettől. Az erőteljes test hetekig vívódott a halállal, míg végre a halál győzött, kitzúzte sárga zászlóját a lesóványodott arcra, hideg ölelése megfagyasztotta a tomboló ifju vért, a halvány ajkak még egyszer sóhajtották: „szeretlek!” aztán az a forrón szerető szív megszűnt dobogni.

* * *

A lélekharang kong, kong.

Vajjon hallja-e az a hűtelen, vagy ha hallja, tudja-e kitérni az a kis harang, vagy épen most esküszik örök hűséget annak a másiknak.

Vajjon hű lesz-e? Ki tudja?

lázongásba hozó álmoktól. Gyakran megtörténik az is, hogy az a mi minket az ébrenlét állapotában legutoljára foglalkoztatott és érdekelt, az álomban is foglalkoztat minket és ezen álmoképek többé kevésbé kifárasztanak. Általában mondhatjuk, hogy az ember álmainak sajátosága az ő testi, mint ép úgy lelki találkozásának tükré.

A „Kath. Olvasó-egylet” részvétgyűlése.

Folyó hó 18-án d. u. 4 órakor Király János elnöksége alatt a „Kath. Olvasó-egylet” Ö Felsege Erzsébet szeretett királynéknak megrendítően gyászos elhunytá alkalmából rendkívüli választmányi ülést tartott.

A választmányi tagok teljes számban voltak jelen s minden arczon a mély fájdalom kifejezése borongott, a magyar nemzetet ért mérhetetlen csapás miatt.

Király János elnök megilletődéssel üdvözlölvén a választmányt, megnyitá a gyűlést s Rudnyánszky László szolgabíró urat, választmányi tagot kérte fel az emlékbeszéd megtartására, ki is részvétteljes hangon, a következő szep tartalmú meghatározó beszédet intézte a választmányhoz:

É. t. választmány!

„Deresztő fagyos tél után minden ember örül a tavasz fakadásának, a midőn az Ur Isten bölcs rendelete folytán a tavasz gyönyöre megnyugtatólag hat a kedélyre, elmére. Ilyen volt a mi szeretett hazánk is, hol a visszavonás, az egyenletlenség, ebből kifolyólag a zsarnokság csak sötétséget, felhőt, bűt, nyomorúságot okozott; de eljött a tavasz édes anyala, ki velünk éreztetett szeretetével eloszlatta a ködöt, a felhőt, — derűt, napfényt, boldogságot árasztott közénk, szeretettől, jóságtól tündöklő szívével és szemével. Hogy kiről mondom ezt, bizony tudja az i. t. választmány; arról, akinek halála, mint a sötét felhőből lecsapó villám megnémitott, megdőllesztett, összeborzasztott mindnyájunkat, kik őt láttuk, imádatlansággal szerettük.

Nem méltó az, hogy nevét kimondjuk, ki a cicső élt t törével kioltotta, olyan az a név, mint a halálos bűn, melytől lelkünk elpusztul; hisz aki oly aljas tette kész, nagyobbát vétkezik, mint amilyen vétket véges elménk felfogni tud.

Tisztelt választmány! Mi, kik itt összejöttünk, hogy védasszonyunk emlékének szenteljük ez időt, mi éppen oly érző szívvvel tesszük ezt, mint a haza többi fiai, mi is úgy érezzük, mint a gazdagok, mi is úgy érezzük, mint a nagyok.

Magyarok vagyunk, minden magyar szíve legyen az tudós, vagy tudatlan, szegény vagy gazdag, ifju vagy idős, szíve fáj, szíve vérzik, mert azt veszítettük el, ki bár nem volt magyar születés, de azzal, hogy minket magyarokat úgy szeretett és velünk annyi jót tett: magyarrá és édes anyánkká lett.

Ó te magyarok második védasszonya, ki mint az első, hét tört hordoztál szívedben, kinek gyönyörűsége e hon vala, imádkozzál érettünk Atyánknál, imádkozzál ott fent másik védasszonyunknál, Máriánál, hogy nagygyá, erőssé, boldoggá legyen e hon, e haza!

A mi együttes imánk pedig azért száll a mindenek Urához, hogy azért a sok szenvedésért, mit e földön eltűrtél, elbirtál, a szentek martyr-koronája övezze körül dicső komlokd!

És Felséges Urunk, szeretett királyunk, enyhítse fájdalmad néped millióinak részvét könnyűje és az ő szeretett dicső emléke!!

Az emlékbeszédet néma bánattal, felállva hallgatta végig a gyűlés.

Kimondotta a választmány, hogy:

1. Megboldogult királynénk emlékét, gyászos esete alkalmából, jegyzőkönyvileg megörökíti.

2. Egy hónapig gyászt tart.

3. Rudnyánszky László szolgabíró úr emlékbeszédét jegyzőkönyvbe iktatja.

4. Megszerzi a Felséges királyi pár arczképét.

A képek beszerzési árához Rudnyánszky László szolgabíró ur nemeslelküleg 10 koronával járult.

Ezzel a gyűlés nagy csendben szétoszlott.

MI UJSÁG?

— **Közgyűlés.** A város képviselő-testülete tegnap közgyűlést tartott. Sajnáljuk, hogy a gyűlésről — térszűke miatt — csak jövő számunkban adhatunk részletes tudósítást. Nevezetesebb határozatai, hogy az 1899. évi költségvetést megállapította, — hogy a fuvaros bérét 1400 forintról 1800 forintra fölemelte, — hogy új évtől kezdve a város korcsma épületében korcsmát tartani nem szabad, — hogy az utcai lámpákat szaporíttatja, — hogy még ez évben 2000 forintot fordít gyalog járdák készíttetésére. — Aki a város korcsmáját ki akarja bérelni, jelentkezzen a bírónál; a hasznbér eddig 80 frt volt.

— **Hymen.** Mózes Imre eljegyezte Tóth Jusztikát. — Bán János eljegyezte Molnár Erzsikét.

— **Egy hűség gondozó** hunyta le örökálmra szemét e hó 17-én délután 3 órakor. Kozitz Judit urhölgy — Sivó János házvezetőnője. — A megtestesült hűség és az ernyedetlen kitarás mintaképe volt. Nyugodjék békével.

— **Hirtelen halál.** S. Tóth Mihály 66 éves, fuvaros e hó 22-én új ablakokat szállított valahova. Éjjel pakolt fel, éjjel indult el. Mikor kiviradt — Ujszászon — akkor vette észre, hogy nem jól van pakolva. Ujra rakta hát fel a szállítmányt és ahogy nyomkodta, igazgatta: talán-talán a nagy erőlködésben megütötte a guta; rögtön szörnyet halt. Szakértők azt állítják, hogy az ereje ki volt merülve, mert már néhány nap óta nem evett, a mellett folyton dolgozott és a nagy erőlködés okozta halálát.

— **Esztike küldeménye.** Szolnokon e hó 18-án reggel 3 órakor a Debreczen-felől érkezett vonaton egy 60—65 évesnek látszó nő hirtelen rosszul lett. Eszméletlen állapotban szállították be a kórházba, hol — mielőtt magához térhetett volna — rövid idő múltán meg is halt. — Ki létét máig sem tudják. Közép termetű, őszbe vegyült fekete hajú, kék szemű, különös ismertető jele nincs. A szolnoki kapitányság a hullát lefényképezte s a fénykép ott megtekinthető. A zsebében csak 17 kr. volt. Fején fekete bolghos rövid női kalapot (főkötő forma kalap). Több női ruhadarab és ruhának való darab kartonok voltak nála. Egy csomó debreczeni perez és egy szalvétába kötve egy görög dinnye is volt nála. A szalvétán V. Z. betűk. A dinnyére ezek a szavak voltak bevésve: Esztike küldi. — Vajjon ki ez az Esztike és kinek küldi a dinnyét?

— **Dohány csempész.** A mult héten a szolnoki uton a csendőrök egy szolnoki embert fogtak el, aki egy egész kötél dohányt szállított. Már t. i. nem a dohánybevaltó hivatalhoz. — A szolnoki ember azt vallotta, hogy a kötél dohányt itt Abonyban Fekete Istvántól vette. — Hiszen mondani, állítani lehet akármit; de amíg ez a vád bebizonyítva nincs, mi nem vagyunk hajlandók elhinni a szolnoki szabad dohány kereskedő mentségét.

— **Modern.** Deutsch Malvin, az özvegy Deutsch Ignáczné 19 éves leánya e hó 19-ikére virradóra felakasztotta magát. Tettének indító oka ismeretlen. Maga halt egy külön szobában és éjjel megivott 3 pakli szalon gyufa oldatot, — azt kihányta s úgy látszik, hogy ez után határozta el magát az akasztásra, mert nem is készített előre semmi zsinég felét, hanem a miderje zsinórját vetette át a mester-gerendán. Reggel 5 órakor

ott találta az édes anyja függve, megfúlva. — Amilyen lesújtó ez az eset a szegény bánatos családra, olyan komikusan tűnik fel az idegenek előtt, hogy modern eszközöket, szalon gyufát és mider zsinórt használt. — Mi pedig a magunk részéről kárhozzátjuk, kimondhatatlanul kárhozzátjuk az öngyilkosokat. Aki kíváncsi rá, hogy miért? — annak meg is magyarázzuk.

— **Dévajkodás vége.** Molnár János, tószegi illetőségű, 32 éves — fejős Antoséknál — e hó 21-én reggel 7—8 óra közben a Pintér boltba ment üres zsákokért. A zsákok 25-ével bepakolva a padlásra voltak. — Mertlik Ferencz bolti szolga — aki körülbelül egykorú lehet Molnárral — fölment a padlásra és a zsákesomagokat hajigálta le. Molnár figyelmeztette Mertliket, hogy ne hobálja ugy, mert ötlet üti meg. Mertlik annál jobban dévajkodott s egyszer egy csomó zsákkal úgy mellbe találta Molnárt, hogy az az egy méternyi magasságú állványról — melyen állott — hanyatt esett le az udvar kövezetére. Eszméletlen állapotban szállították be a kórházba, hol 48 óráig magán kívül volt; de már pénteken ki lehetett hallgatni. — Koponyáján csontrepedés van; nagyon kétséges, hogy kiheveri-e? A kir. járásbíró megindította a vizsgálatot Mertlik ellen, aki aligha viszi el szárazon ezt a meggondolatlan, goromba dévajkodást.

— **Lovat loptak.** Szabó Gyula czeplédi temetkezési vállalkozónak négy darab jól táplált, de csöndes véru és koros lovat lopták el a tanyáról. A tolvaj valószínűleg azt hitte, hogy jó rebakot csinált; de bezzeg csalódott, mert azokat a lovakat nem igen lehet már másra használni, mint gyászkocsit húzni. Csak azon csudálkozunk, hogy napfelkelte előtt, hogy birt kiérni a czeplédi határból; mert azok a lovak nem igen száguldottak végig a pusztán.

— **Körmönfont gazember.** A mult héten a rékasi vásárban történt, hogy egy ember két lovat árult. Nevezzük István bácsinak. Odamegy hozzá egy ember, kérdi a lovak árát. István bá megmondja. A vevő gyanakodó képet vág és azt mondja, hogy lehetetlen, hogy annyit odaadná a lovakat, hiszen azok többet érnek, — talán lopott lovak ezek? — bizonyosan passzus sincs rólok. — István bá — hogy igaz voltát bebizonyítsa — rögtön a passzus után nyult. Előhuzta az ingderékből a bugyelláris tartó zacskót, amely a nyakába volt akasztva; kiveszi a bugyellárist, amiben a passzusok voltak. A rabló ebben a pillanatban kikapta kezéből a bugyellárist és elszaladt vele. De a vásáros nép elnyomta és átadta a csendőröknek. A bugyellárisban csak 36 krajczár volt; azonban a rablónak valószínűleg a passzusokra lehetett szüksége, azért nézegette jól körül a lovakat, hogy bizonyosan olyan forma lopott lovakon kellett volna neki túladni. — Ez már aztán a körmön font gazember.

C S A R N O K.

Megnyugvás.

— Sturm. —

Az Istenben nyugodj te meg,
Ugy lesz szived helyén,
Az életen át úgy mehetsz
Szabadon és üdén.

Hitben nyugodj, ne töprenkedj,
Nem használ az neked.
Az égi fénynek nyiss szivet,
Mely ott fentről ered.

Nyugodj a szeretetbe' meg,
Mít harmatként ad Ég,
Mít oszt reggel a zöld berek
Ezer virágra szét.

Körödbe légy elégedett
Ne hajtson tiszt s a pénz;
Élvezve békén kenyeret,
Isten kegyeltje lész.

A szenvedés közt légy nyugodt,
Mondd: „az ég műve ez!”
Csapását csendben ha fogod,
Képmásává leszesz.

Az Istenben nyugodj te meg,
Ugy lesz szived helyén,
Éjjen, bajon át úgy mehetsz
Vidáman, könnyedén.

Németből ford. V. Z.

Esti dal.

— Sturm. —

Feljött a hold világa,
A csillag-fényben állva
Ragyog, derűs a menny.
Az erdő csendben, árnyban
S a rétekről csodásan
Fehérlő köd dereng.

Mély csend van a világon
S mi ráborul, az alkony
Oly meghitt és szelid,
Mint egy csendes szobácska,
Melynek felejtí álma
A nap keserveit.

Látjátok ott a holdat?
Felét mutatja ő csak,
Mégis szép és kerek.
Vannak dolgok gyakorta,
Mít ember néz mosolygva,
Mert azt nem látja meg.

Vagyunk, mint büszke gyermek,
Hiú, bünös szegények
S kevest tudunk azér!
Agyrémeket fon álmunk,
Sok művészetbe vágunk
És messze tér a cél.

Adj minket Isten üdvre,
Hogy a múltón ne csüggve,
Ne hajtsunk árnyakat.
Hagyj minket egyszerűknek,
Hagyj gyermekként előttd
Legyünk buzgók s vigak!

Németből ford. V. Z.

Égkek szemű.

Égkek szemű, szőke lányka
Mért enyelegsz én velem?
Nem tudod még bizonyára,
Mi az igaz szerelem?

Kaczagsz, dalolsz, mint kis madár,
S én gyönyörrel hallgatom.
Szeretsz? — kérdem s csalfa mosoly
Rebben tova ajkadon.

Tanuld meg szép virágodtól
Mi az igaz szerelem?
Könnyezve váll a lepkétől
Langy tavaszi estelen.

S a boldogság könnyeivel
Fogadja őt hajnalon . . .
Hogyha szeretsz, így szeress hát
Égkek szemű angyalom!

Járok-kelek . . .

Járok-kelek sűrű erdőn,
Százados vén tölgyek alatt,
S a te képed tün' elembe,
Fáj a szívem, majd megszakad.

Holdvilágos csöndes éj van,
A zaj elült, nyugszik minden,
Elmerengve azt álmodom,
Hűtlen rózsám te vagy velem.

Tünde holdfény s csillagmosoly
Játékait üzi velem,
S mig lomb suttog s szellő fuval,
Ajkaidat szólni velem.

Azt hiszem, hogy szemsugárod
Tör át fátyol-setétségen,
Holott csak a csillagtábor
Ragyog fent a kéklő égen.

Ugy rémlik, hogy hajad borul
Nyugasztalón homlokomra . . .
Nem, csupán csak a vén fáknak
Bólintgató sűrű lombja.

Leheleted csap arczomba
Oly bódítón, olyan enyhén?
S vadvirágok illata száll
Emlékektől zsongva felém?

Regélni a szerelemről
Hűtlen kedves, te jövel el? —
Csak a lenge esti szellő
Incselkedik a levéllel.

Arcomat úgy mi égeti,
Talan csókok heve, tüze?
Nem, csalfa lány, bánatomnak
Érted pergő, forró könnye.

KAISER IVÁN.

A Miczi egészségére.

De előzekény vagy Arisztid — szolt a fiatal tanár barátjához — azt hiszed a tárczamat ismét rendelkezésedre bocsátom, hogy ugy egyre kinál-gatsz a szivarokkal.

— Dehogyan én csak a hónap végén pum-poklok — felelé amaz gondtalanul. — Egészen mást hiszek én. Te nem látsz hát semmit a könyveiden túl, vak vagy teljesen Molly, különben észrevennéd, hogy a mi kis háziasszonyunk fülig szerelmes beléd.

— A terem másik végében egy kényelmes pamlagon ült a tanár és olvasott. Fiatal volt még alig több huszonhárom évesnél, a festő a harmadik szobátárs elnevezte Mollynak, amely név különben leányos arca után egészen megillette. Ormay ez a nehézkes tagbaszakadt becsületes lelkű legény há nem is a külső elegancia dolgában s még a mellett, hogy nem is volt szép a szó szoros értelmében fenomenális ember volt. Önfeláldozó minden áldozatra kész barátai iránt mint a legjobb testvér; elintézte a legkényesebb természetű ügyeket és emellett mindenről volt tudomása. A festő két barátjával lakott együtt, derék kompániát képeztek.

A tanár hőlmi szerelmeskedést kezdett a kis szöke asszonnyal, a festő komolyan ellenezte és meghallgatták az ő érveit. A nélkül, hogy egy szóval is említették volna neki, elhatározták, hogy kiköltözködnék a lakásból.

— Sajnálom, hogy ennek így kell történnie — mondta Molly kedvtelenül — de helyzetem egy idő óta elviselhetetlen. A könyveim, az irataim rendesen a padlón hevernek, mit gondoltok, kinek a műve ez? az övé. Feltékeny rám ez a kicsi asszonyka mihelyt kihuzom a lábamat, kutat utánam, talán fél, hogy más asszonyok szerelmes leveleket írnak nekem. A válás az mégis fájdalmas kissé — beszéli komoran — nagy veszélyben fögök, ha sirni látom, kevésbé mult hogy egyszer egy gyöngye pillanatban azt nem ígertem neki, hogy feleségül veszem. Tényleg kerülnöm kell a vele való találkozást.

És mialatt így szolt szemében határozatlan tétova kifejezés látszott. Ez ismét olyan gyöngye pillanatot volt mikor ifjú szíve egy pillanatra heves szerelemtől dobogott a szöke asszonyért.

A festő meghökkent, nemesen érzett a fiuk iránt. A tanárnak azt ajánlotta, hogy azonnal távozzon a lakásból, mert ha csakugyan így áll a dolog... szóval ő szerinte nincs valami borzasztóbb a siránkozó, rimánkodó asszonnyal, ha Molly sirni látja Miczikét, az lesz, hogy még jobban belé szeret és végtére elveszi feleségül. Ennek pedig nem szabad megtörténnie.

A dőre tanár osztotta e véleményét és az esti szürkület homályában gyáván szökni készült a régi kvártélyról.

Az éji gázlángok még nem voltak fölgyujtva a lépcsők alján a tanár valakit észrevett. Egy nő fehér alakja bontakozott ki a homályból — ez „ő” volt.

Mit tegyen most, még csak ne is köszönjön neki? nem, ez nem illenék.

És még ő így töprengett a kis fehér üdeség közelebb jött, ránézett, fölismerte és elvette magát.

— Tanár úr jó estét!

— Nos hol sétált? — kérdezte a tanár fanyar mosolylyal.

— Több felé, de egy helyen kis összeszólalkozásom is volt, máskor jobban fogok vigyázni, mert így eláruolom magamat.

— Hogy-hogy?

— Azt mondtak volna, hogy ön megvert egy figyelmetlen kis leányt, ha jól tudom, ön nem is tanít leányiskolában?

— Szerencsére.

— Sok van ezzel mondva, ön úgy látszik általában kevésbé becsüli a nőket?

— Ugy-ugy.

— Isten önnel — szolt a kis szöke nő duzogva és hirtelen elosont a tanár és a fal között s fölfelé sietett a széles márványlépcsőkön.

— Várjon csak egy kissé maga bohó teremtes — dörmögte a tanár — ugyan ne siessen olyan nagyon — nevetett. — Legalább hagy köszönjem meg, ha egy jó szót szolt érettem, de nem csak ezt, mindent megakarok köszönni. Nem tudom, eljön-e még az az idő, hogy önnel visszahálálhatom a sok jót, amit irántam tanusított, adja Isten, én szeretném. De egyelőre búcsút kell vennünk egymástól, nem foglalok el állást, hazamegyek, feledjen el, legyen boldog.

— A kis fehér hölgy összerézzént és így szolt ijedt hangon.

— És többé nem fogom látni?

— Isten tudja.

— Ne játszon komédiát, hiszen egyszerűen megmondhatná az igazat.

— Azt hiszi tréfálok?

Ránézett bámuló nagy szemével s a nélkül, hogy elfogadta volna a tanár odanyujtott jobbját elfordult és lassan fölment a lépcsőkön.

A tanár halkán nevetett, gyorsan követte fölfelé, utját állta és ügyesen kezét csókolt neki.

— Kivanjon hát nekem szerencsés utat, leg-

alább szőljon egy szót.

— Legyen boldog — mondta csendesen mintegy hangtalanul.

A festő ám csakugyan talált alkalmas jó lakást, átköltözködték mindenestül a céntrumba. Ormay egészen új berendezést vásárolt, műtermét pazar díszítésekkel látta el, a külső elegancia dolgában nagyot változtak.

De az új lakás háromszor olyan drága volt mint a régi, nagyon tetszett mindégüköknek, egy műteremből és három szobából állt. Az új háziasszony azonban egy rendkívül visszataszító külsejű, monston hölgy, kinek egész modora borzalommal tölté el a szoba urakat.

— A patikus szokása szerint rendesen főnhangon beszélt, az első estén, midőn javában társalogtak, valaki hirtelen kinyitotta az ajtót és így szol parancsoló hangon:

— Kérem csend legyen.

A kvártélyosná volt s amint jött, épp oly nesztelenül távozott. Meglepetten néztek össze.

— Mi volt ez!?

— Különös asszony!

— Még nem is kopogtatott! szemtelenség.

S az ilyen felszólamlások később napirenden voltak; maguk közt szidták azt az asszonyt, ki már pusztán megjelenésével végig bosszantotta őket. Hátra még szolt va amit.

— Milyen asszony, egy igazi furia — beszéli a tanár egy napon — azt mondta még, ne füttyörészszek, majd akkor ha bálozok.

— Tőlem egyre a pénzt kéri, — mondja a patikus — megállit uton útfélen: Fizessék előre a kvártélypénzt.

Esté ugyancsak amikor együtt ültek az asztalnál és vacsoráltak, megint benyitott s ugyanazzal a hanggal mondá:

— Fizessék előre a kvártélypénzt.

Egymásra néztek, fülig pirultak, a patikust tuszkolták előre, hogy beszéljen ő vele, de ez éppen egy nagy gömböcöt nyelt le, dühösem intgetett hogy békét hagyjanak már neki, különben megfulad. A festő erre felemelkedett helyéről és összeszedve önmagát erőlyes hangon szolt:

— Asszonyom jelenleg nincs pénzünk, elsején lefizetjük az egész összeget, kérjük ne alkalmatlankodjon többé.

Az első szónál az asszony megfordult és szó nélkül távozott.

— A Miczi sokkal illedelmesebben viselte magát — mondta a tanár — soha ilyet nem tett.

A hangulat ezzel teljesen a kis szöke asszony javára fordult, hisz annyit gondoltak már reá eddig is, anélkül, hogy egymás előtt szová tettek volna. Elkezdtek dicsérni, magasztalni, a tanár komoran hallgatta a hízegő szavakat, majd a festő felé fordulva hirtelen kérdezte: Te is?

Az még igent bölintott nagy bozotos fejével s a patikus elértette a néma választ, kaczagott és azt mondta, hogy: „ő is.”

Hirtelen világozóság gyult ki a tanár agyában s a gyanuval, mely szívében támadt hirtelen harag fogta el. Keményen dobbantott a padlón.

— Himpellérek, gyávák, nem értettek titeket, magatoknak szerettétek volna, azért beszéltek le engem!

— Ugy van — kiáltott a festő és öklével az asztalra csapott — de még nem késő, „ő” ugy is csak téged szeret, de mi tiszteljük őt a viszonyinak csak egy módja: feleségül vedd el!

— Azt fogom tenni — szolt a tanár határozottan. Mire a patikus elkezdte dudolgatni Chopin nászindulóját s a kedves fülbemászó eleven melódia magával ragadta a hallgatókat. A festő a zongorához ugrott és utána játszott, a tanár pedig a kés pengével a pohár oldalán verte a taktust, még füttyült is hozzá.

— Urak — kiszólt e pillanatban egy kellemtelen rideg monoton hang — viseljék rendesen magukat, itt nincs korcsma.

A kvártélyosné volt és amint jött, épp oly nesztelenül távozott.

Több élénk mebotránkozást kifejező kiáltás hangzott el egyszerre:

— Ez már mégis sok!

— Borzasztó! . . .

— Elviselhetetlen!

— Egyszerűen ki kell dobni, ha még egyszer bejön!

— Le vele!

— Le vele!

A tanár fölkapta telt poharát és a festő elé tartotta: Fogj te is poharat öreg pajtás — kiáltotta harsány hangon — és igyunk a Miczi egészségére. Rajta te is Arisztid. Éljen! . . .

— Éljen!

— Éljen!

— Éljen!

A poharak összecsendültek és kiürítették a Miczi egészségére, aztán szép csendesen nyugodni tértek.

N. N.

Szerkesztői üzenetek.

Kaiser. A vers jönni, a lap menni fog. Kérjük szives buzgalmát.

M. V. Kérjük, sziveskedjen velünk tudatni lakását.

N. N. Intézkedtünk, hogy a tisztelet példányt megkapja, — számítunk szives támogatására.

Bácsi. De nagy csend van. Jó volna már megint egy kis jó tárcza; vagy talán még most sem kapod a tisztelet példányt, — pedig ki van adva számodra.

Sz. K. Átdolgozva alkalmilag sorát ejtjük.

HIRDETÉSEK.

Új temetkezési vállalat

fő-üzlet CZEGLÉD — fiók-üzlet ABONY.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint özv.

Varga Dánielné házában egy új

temetkezési üzletet

nyitok, azt a mai kor igényeinek megfelelőleg rendeztem be, kérve a temetkező felek n. b. pártfogását.

Az elárusítással **Koos Simon** úr van megbizva.

Teljes tisztelettel

KIRÁLY ISTVÁN

temetés-rendező.

PÉNZT

eszközöl ki csekély kamatra és a legkedvezőbb feltételek mellett

Engel és Strasser

bankbizomány üzlete

CZEGLÉDEN.

(Bővebbet e lap szerkesztőségében.)